

5. Knelpunten en kansen

5.1. Inleiding

Uit de analyse van de historische, abiotische, biotische, landschappelijke gegevens zijn elementen afgeleid die de toekomstige ontwikkeling van het park (kunnen) hypothekeren. Deze worden als knelpunten aanzien omdat ze het parkbeheer hypothekeren.

Tegelijk bieden zich enkele mogelijkheden aan die als kansen kunnen worden beschouwd. Ook hier speelt in belangrijke mate de gewenste ontwikkelingsrichting een beslissende rol, maar ze bieden de mogelijkheid om een andere ontwikkelingsrichting in te slaan of aan andere gebruiksfuncties invulling te geven. Mogelijke oplossingen ('kansen') worden daarom aangedragen.

5.2. Knelpunten

De plaats van een knelpunt wordt, indien het lokaliseerbaar is, op figuur 20 aangeduid. Het overzicht van de knelpunten en de mogelijke oplossingen wordt weergegeven in tabel 17.

Zowel in de bossen, de graslanden als de vijver zijn probleemsituaties aanwezig. De knelpunten houden o.m. verband met de aanplant van exoten in zones waar deze niet echt thuishoren, zoals Laurierkers, Taxus, Rhododendron en Sneeuwbes in meer natuurlijke bosbestanden. Sommige van deze planten worden als probleemsoorten aanzien, zoals Sneeuwbes. Dit is op te merken in het bosbestand V4/2. Anderzijds horen deze soorten wel thuis in de parkachtige omgeving van het kasteel of kunnen ze een schermgroen vormen. Dit is o.m. het geval in bestand V4/9 aan de inkom van de Stationsstraat, waar Laurierkers veelvuldig werd aangeplant als schermgroen voor de bebouwing van de aanpalende huizen. Hier zou bijkomende aanplant met inheemse soorten voor een verdichting kunnen zorgen.

Andere probleemsoorten in de bossen zijn zaailingen van Gewone esdoorn en Paardenkastanje en de aanwezigheid van Reuzenbereklaauw. Zaailingen van voornoemde soorten komen veelvuldig voor in de bossen en zorgen hier voor een daling van de biodiversiteit. Reuzenbereklaauw vormt een probleem vanuit een ander standpunt, met name van de veiligheid voor de parkbezoekers (veroorzaakt bij contact en zonlicht brandwonden).

Aangezien het park veel bezocht en gebruikt wordt door jeugdverenigingen, brengt dit binnen de bossen een probleem van overbetreding en sluipspaden met zich mee, vooral in het bestand V4/2.

Verspreid binnen de bossen werd keukenafval, grasmaaisel of ander zwerfvuil aangetroffen.

Een ander belangrijk aandachtspunt in het park vormt de leeftijd en vitaliteit van de parkbomen. Een aantal van de parkbomen zijn reeds aanwezig van bij de parkaanleg rond het midden van de 19^e eeuw (cfr. § 4.1.3.). Voor het behoud van het parkbomenbestand is het daarom noodzakelijk dat dode bomen vervangen worden en dat reeds voorzien wordt in een historisch verantwoorde verjonging van het parkbomenbestand door aanplant van bomen.

Binnen de graslanden situeren de problemen zich hoofdzakelijk tot de slechte en natte staat van de graslanden. Dit houdt verband met de terreingesteldheid, maar tevens met bodemverdichting tengevolge van betreding en evenementen.

Gezien de geïsoleerde ligging van het grasland V16/5 tussen de vijverlobben, is de afvoer van het grasmaaisel hier een probleem.

De vijver kent problemen inzake versnelde aanslibbing en bijhorende geurhinder, te wijten aan overmatige bladafval in het water.

De kunststof oeververdediging vormt esthetisch en ecologisch een probleem. De oorspronkelijke bakstenen oever dient lokaal hersteld te worden.

De sierbeplanting (bloemperken) vormen een probleem naar soortkeuze en onderhoud. Waar de keuze van de beplanting te beperkt is, is het onderhoud te intensief.

In de vijver en de nabijheid komen ongewenste faunasoorten voor. Het betreft Karpers in de vijver en eenden. Deze verstoren het ecologisch evenwicht (afeten oeverplanten, bodemomwoeling, eutrofiëring). Daarnaast bevindt er zich een groot aantal (uitgezette en verwilderde) konijnen in het park.

De gebouwen zijn in vrij goede staat, m.u.v. het koetshuis (V31/3), waar een renovatie gepland is. Het dak van het gebouw V31/9 (aan de ingang M.Windelsstraat) bevindt zich wel in slechte staat.

Landschappelijk storend zijn het WC-gebouw (V31/10) aan de rozentuin en het tuinhuis naast het kasteel (dit laatste is in hout en verplaatsbaar).

Ook het tijdelijk afvaldepot voor het groenafval van het park (V31/11) in de boomgaard tegen de muur is visueel storend.

Vanuit het historisch concept zijn een aantal elementen moeilijk herkenbaar. Het betreft de pompmolen (V31/12), waarvan de vroegere functie niet meer herkenbaar is. Dit komt omdat het molentje wat verloren staat in het park doordat het kanaaltje langs de molen (de aftakking van de Gaverbeek) gedempt is. Ook het gebruik van het terras van het kasteel als tea-room met o.m. verschillende soorten parasols, stoort het uitzicht op het kasteel vanaf de Stationsstraat.

De knelpunten betreffende de infrastructuurelementen houden verband met de infoborden, zitbanken, afsluitingen, bruggen en fietsrekken.

Door de overgroeiing met klimplanten is de moestuinmuur (L55/11) niet meer zichtbaar.

De brug P61/86 raakt overgroeid met Klimop, wat nadelig is voor de constructieve eigenschappen ervan. De boogbrug P61/79 is moeilijk begaanbaar, vooral bij regenweer, door de steile helling. Dit blijkt evenwel een historisch feit te zijn. Aangezien de bewoners met een bootje op het water wilden varen, moest de brug hoog genoeg zijn om er onderdoor te kunnen varen. Van 1 brug (P61/125, brug tussen V30/3 en V30/4) is het brughoofd beschadigd.

De infoborden met de openingsuren en het parkreglement, die zich aan elke ingang bevinden, zijn dringend aan vernieuwing toe. Dit gebeurt best in eenzelfde, uniforme huisstijl. In de zitbanken is een mengeling van witte, plastic en houten zitbanken aanwezig, wat de uniformiteit niet bevordert. Sommige zitbanken zijn slecht geplaatst (bv. achter struweel).

Regelmatig treden beschadigingen op van de afsluitingen, o.m. aan de ijskelder. Ook de deur wordt hier regelmatig uitgebroken.

De fietsrekken (losse elementen) ogen vrij slordig. Bovendien storen ze het parkbeeld aan de inkom aan de Stationsstraat.

Een belangrijk deel van de knelpunten houdt verband met de landschappelijke opbouw, structuur en stijl van het park. Aangezien het park in verschillende fasen werd aangelegd, vertaalt dit in een menging van stijlen, evenwel met een overwicht van de Engelse landschapsstijl. Een aantal latere, recente aanpassingen in het park passen niet in dit concept. Het gaat hier om volgende aspecten:

- gebrek aan herkenbaarheid van de parkingangen ter hoogte van de Markt, Stationsstraat en M. Windelstraat. Vooral ter hoogte van deze laatste ingang sluit de parkstructuur niet aan bij de Engelse landschapsstijl. Het betreft hier meer bepaald de hondenweide, de nieuwe boomgaard en de rozentuin met speeltuin. Een bijkomend knelpunt vormt het arbeidsintensief onderhoud van de rozentuin. Ook de inkom tot het park staat los van de rest van het park. Een grondige herinrichting van de parkinkom en nabije omgeving dringt zich hierbij op.
- onoordeelkundige aanplant van bomen. Zowel naar soortkeuze als inplanting van solitaire bomen werd geen rekening gehouden met de parkarchitecturale aspecten (o.m. aanwezigheid van oorspronkelijke zichtassen).
- beperkte parkovergangen. Op verschillende plaatsen zijn strakke overgangen aanwezig. Dit is het geval tussen het bos V4/1 en het aanpalende grasland en langs de Gaverbeek t.h.v. de

boomgaard V7/2. Ook langs het westelijk pad is een strakke overgang aanwezig van Laurierkers, die als hoge haag geschoren wordt.

Wat betreft de paden zijn volgende knelpunten aanwezig:

- slechte staat paden: sommige paden zijn nat of modderig (in de bossen) of moeilijk toegankelijk bv. voor rolstoelgebruikers (pad aan de ingang Stationsstraat)
- ligging van de paden: sommige paden liggen dicht bij boomspiegels of de vijver
- er is geen duidelijke hiërarchie in de paden herkenbaar
- bepaalde paden (vooral deze sinds de recente parkaanleg in 1980) werden zonder de gepaste glooiing aangelegd en passen dus niet in de Engelse landschapsstijl
- de dolomietpaden werden afgeboord met boordstenen, zodat een te strakke scheiding tussen beplanting of gazon en het pad aanwezig is

Afbeelding 23. Gebrek aan herkenbaarheid t.h.v. de inkom aan de M. Windelsstraat.

Het toegankelijkheidsreglement m.b.t. de openingsuren van het park wordt als vrij ingewikkeld ervaren, doordat verschillende keren per jaar de sluitingstijd verandert. Dit heeft te maken met de seizoenen en het al dan niet vroeger donker worden: in de wintermaanden sluit het park reeds om 17u, zodat wandelaars dan niet meer van het park of de tea-room in het kasteel gebruik kunnen maken.

Een ander knelpunt vormen voertuigen (auto's en fietsen) in het park, hoewel deze niet toegelaten zijn.

Lichthinder komt voor in het park door de aanwezigheid van 3 grote verlichtingsspots nabij de speeltuin. Deze vormen eveneens een visuele hinder door de hoge palen.

Een knelpunt vormt de kerstverlichting die gedurende het volledige jaar blijft hangen in de bomen en rond de brugleuningen. Ze vormt niet alleen visueel een hinder, maar ook vanuit praktisch oogpunt. Door de invloed van regen e.d. begint de verlichting te roesten. Bovendien is de verlichting hinderlijk bij restauratiewerken (bv. herschilderen) van de bruggen.

Tabel 17

Overzicht van de knelpunten en mogelijke oplossingen.

Knelpunt	Nummer (code)	Mogelijke oplossingen/Kansen
Bossen en struwelen		
Afgestorven sierstruiken in bos	V4/10	kappen
Sneeuwbes in natuurlijke bosbestanden met natuurwaarde	V4/2	kappen/verwijderen
Laurierkers in natuurlijke bosbestanden met natuurwaarde	V4/6, V4/7	kappen/verwijderen
Opslag van Gewone esdoorn en Paardenkastanje	V4/1, V4/2, V4/9, V4/12	verwijderen
Aanwezigheid Reuzenbereklauw	V4/6, V4/7	verwijderen
Toegankelijkheid park van de scholen en als gevolg daarvan overbetreding bossen	V4/2	aanplant doornige struiken
Sluikstort keuken- en grasafval	V4/1, V4/6, V4/7, V4/11	verscherpte parkcontrole
Sluikstort afval	V4/2	verscherpte parkcontrole
Gebrek aan afscherming van bebouwing	V4/9	aanplant Hazelaar
Vitaliteit en verjonging parkbomen		historisch verantwoorde aanplant parkbomen
Graslanden		
Moeilijke toegankelijkheid voor beheer en onderhoud	V16/5	
Natte staat graslanden	vooral V16/5	herlocalisatie pick-nickplaats
Slechte staat grasland	V16/2	feestweide, minder activiteiten
Sierbeplanting		
Onderhoudsintensieve beplanting van eenjarigen	V28	
Eenzijdige beplanting met eenjarigen in bloemperken	V28	
Vijver		
Geurhinder vijver	V30/1-4	slibruiming en -reductie toepassen
Overmatige bladval in vijver	V30/1-4	slibruiming en -reductie toepassen
Slechte staat bakstenen oeververdediging	L56/1	herstel op een historisch verantwoorde wijze
Kunststof oeververdediging	L57/1	verwijdering

Knelpunt	Nummer (code)	Mogelijke oplossingen/Kansen
Gebouwen		
Klimop op gebouwen	V31/3 (koetshuis)	Klimop verwijderen
Gebrek aan herkenbaarheid moestuinmuur	L55/11	deels verwijdering muurbegroeiing (Wilde wingerd en Bruidssluijer)
Gebrek aan herkenbaarheid pompmolen (historische functie)	V31/12	mogelijk herstel historische functie
Visueel storend WC-gebouw aan rozentuin	V31/10	schilderen dakgoot (blauw)
Visueel storend tijdelijk groendepot	V31/11	herlocatie of landschappelijke inkadering
Visueel storend tuinhuis aan kasteel (verplaatsbaar)		verwijdering
Visueel storend terras (gebruik als tea-room)		aanpassing infrastructuur
Slechte staat dak gebouw	V31/9	mogelijk herstel dak (met dezelfde pannen)
Infrastructuurelementen		
Beschadigd brughoofd	P61/125	herstel op een historisch verantwoorde wijze
Overgroeiing brug met Klimop	P61/86	verwijderen Klimop
Slechte toegankelijkheid brug	P61/79	
Verouderde infoborden aan ingangen	P61/3, P61/34, P61/116, P61/150	
Gebrek aan uniformiteit zitbanken	P61/19, P61/20	vervanging zitbanken op termijn
Vandalisme	L55/12, L55/14, P59/1	controle en herstel
Slordig ogende fietsrekken		vervanging fietsrekken in een passende stijl
Slechte staat paden		herstel paden
Afboording paden		verwijdering boordstenen
Geen of onduidelijke hiërarchie in paden		aangepaste halfverharding
Ligging van de paden		aanpassing ligging en vorm (glooiend) paden
Landschappelijke aspecten		
Verdwijnen van zichtassen (aanplant Sneeuwbes aan vijver, opslag Zwarte els)	L37/29, P56/9-12	kap
Ondoordachte aanplant solitaire bomen	P56/14, P56/22	kap enkele bomen
Gebrek aan herkenbaarheid	ingang kasteel/ingang Markt	aanplant taxushaag langs beide zijden inkom/verwijdering Laurierkers en vervanging door inheemse beplanting en/of Hulst
Gebrek aan herkenbaarheid inkom M. Windelsstraat en omgeving in park		heraanleg beplanting straat en inkom, rozentuin en speeltuin
Strakke overgang park-Gaverbeek (afsluiting)	L55/1	aanplant Meidoornhaag
Afwezigheid van parkovergang - Laurierkers	V3/1	kap Laurierkers

Knelpunt	Nummer (code)	Mogelijke oplossingen/Kansen
Afwezigheid van parkovergang - Populier	V4/1	kap deels Populier en hakhoutbeheer
Andere aspecten		
Autoverkeer aan ingang M. Windelstraat		herinrichting inkom
Aanwezigheid van fietsers in park		duidelijke bebording/verscherpte parkcontrole
Lichthinder	P61/46, P61/59, P61/67	verwijderen hoge verlichtingspalen en vervangen door aangepaste verlichting
Ongewenste faunasoorten in park		afvangen dieren
Ingewikkeld toegankelijkheidsreglement-beperkte openingsuren in winterperiode		aanpassing toegankelijkheidsreglement
Kerstverlichting blijft hangen en roest		periodieke verwijdering verlichting